

«Пісенні вечорниці» под звездой Нины Матвиенко

В библиотечном клубе «Пісенні вечорниці» стало доброй традицией отмечать юбилеи любимых певцов. Ранее здесь состоялись тематические встречи, концерты, книжные выставки, видеопросмотры, посвящённые творчеству Ивана Козловского, Софии Ротару, Дмитра Гнатюка, Клавдии Шульженко, Юрия Богатикова, Анатолия Соловьяненко... Разумеется, организаторы тематических вечеров использовали в их подготовке и проведении богатый книжный фонд, прекрасную библиотечную коллекцию музыкальных записей, которые, как известно, в этом году были почти все вывезены из читального зала, абонементов, книжного хранилища БУЛ, где однако же — на площадке Большого зала (Шевченковская светлица) — ещё продолжаются клубные встречи и литературно-музыкальные и литературные вечера, устраиваются выставки и обсуждения, готовятся

публикации для библиотечного сайта. Как и в те давние времена (конец 1980-х), когда БУЛ только зарождалась в форме народной библиотеки, читатели стали приносить туда для тематических выставок книги из домашних библиотек, а для прослушивания и демонстрации на вечерниках — собственные диски, песенные сборники... В этот раз на помощь пришёл ещё и Интернет: именно взятые оттуда материалы легли в основу литературно-музыкальной композиции, посвящённой 70-летию со дня рождения выдающейся украинской певицы, народной артистки Украины (1985), Лауреата Государственной премии УССР им. Т.Г. Шевченко (1988), Героя Украины Нины МАТВИЕНКО. В ходе тематического вечера 26 октября гости клуба узнали немало нового из биографии певицы, которая талантливо проявила себя и как артистка кино, снявшись в телеспектаклях «Маруся Чурай», «Катерина Билокур», художественных фильмах «Соломенные колокола», «Пропавшая грамота» и др., и как талантливый литератор, создавшая историю прославленного народного хора имени Григория Верёвки, поэтические произведения, рассказы и эссе, опубликованные в популярных украинских журналах, а также биографические книги «Ой виорю нивку широкую» и «Уже так не буде, як є»... А когда с экрана звучали чарующие песни в её исполнении, прикипевшие взглядами к компьютерному монитору, слушатели не могли удержаться от аплодисментов. Рукоплесканиями встретили и радостную весть о торжественном открытии в день рождения певицы в Киеве на «Площади Звёзд» именной Звезды Нины Матвиенко (см. на фото вверху).

Надо сказать, что эта видеопрограмма, вдохновенное пение Нины Матвиенко, изрядно разогрели участников «Пісенних вечорниць». И по традиции, угостив всех пахучим библиотечным чаем, снабдив каждого распечатанными на принтере текстами любимых народных песен из репертуара Нины Матвиенко, староста клуба Геннадий Иванович Малинка затянул и свою любимую со времён

проведённого на родной Кубани детства — «Цвіте терен...»:

*Цвіте терен, цвіте терен,
А цвіт опадає.*

*Хто в любові не знається,
Той горя не знає.*

*А я, молода дівчина,
Та й горя зазнала,
Вечероньки не доїла,
Нічки не доспала.*

*Ой візьму я кріселечко,
Сяду край віконця,
Ще очі не дрімали,
А вже сходить сонце...*

Перед этим люди, сгрудившись возле монитора, слушали эту волшебного звучания мелодию в извлечённом из Интернета классическом исполнении Нины Матвиенко и Василия Ланового, и вот уже самостоятельная песня увлекает весь зал, бьётся крылами в вечерние окна, и кажется, там, за ними вся притихшая Москва вслушивается в добросердечный гомон «вечерниц» из Библиотеки украинской литературы. Эстафету запевалы подхватывают врач Любовь Авраменко, а затем учёный-ботаник Владимир Барцевич, и вот уже вступает в свои права сводный хор «Пісенні вечорниці» (не столь мощный, конечно, как народный хор имени Верёвки, с которым пела Нина Матвиенко), однако же, верится, что она доверила бы своё соло этому столь дружескому и любящему её «гурту», собравшемуся в Большом зале БУЛ, в Шевченковской светлице на Трифоной и в её честь... Одна песня сменяла другую, а между ними, как это обычно всегда происходит на наших вечерницах, вспоминались и другие любимые артисты, рассказывались истории, связанные с любимыми песнями и теми чувствами,

которые они издавна пробуждали и продолжают вызывать в сердцах людей. Ветеран труда, инженер-авиатор Владимир Королевский (на фото слева), когда-то совсем юным парнишкой с аттестатом сельской десятилетки приехавший из с. Бочечки, что на Сумщине, поступать в легендарный МАИ, поделился мыслями о том, как важно в век новых технологий сохранять в себе оставленные нам в наследство предками прекрасные народные традиции, язык, песенный фольклор и выразил благодарность Библиотеке украинской литературы, ещё десять лет создавшей в центре Москвы этот замечательный очаг одухотворённого общения — клуб «Песенные вечерницы». И неужели от БУЛ, ставшей примечательным центром украинской культуры в российской столице, вскоре могут остаться лишь трогательные

воспоминания? Этот вопрос нет-нет да и возникает тревожащим диссонансом в песенной атмосфере вечерниц.

Кто ответит?

И ждать ли новых вечерниц в БУЛ?

В своём плане Библиотека наметила их проведение, как обычно, — на последний четверг месяца — 30 ноября. В рамках очередной клубной встречи предполагается представить и книжно иллюстративную выставку, видеопрограмму, посвящённые 105-летию со дня рождения Андрея Самойловича Малышко (1912-1970), украинского поэта, автора слов ставшей народной «Песни про рушник» («Рідна мати моя...») и других популярных песен. Как догадывается наш проникательный

читатель, книги Андрея Малышко, как и весь фонд БУЛ, уже находятся в хранилищах другой библиотеки, а посему предлагаем нашим читателям помочь клубу «Песенные вечерницы» наполнить выставку памяти любимого многими поэта книгами А. Малышко, записями созданных с его участием песен из ваших домашних коллекций. Будем рады новой встрече в нашем клубе «Песенные вечерницы» БУЛ!

Справки по тел.: 8495 631-40-95, 8495 631-34-17.

На фото: эпизоды и действующие лица незабываемого октябрьского вечера под звездой Нины Матвиенко...

Пресс-служба БУЛ

Из книги життя та мріянь

Ніна Матвієнко. Княжна з інтернату

"Жінки по маминій лінії були видящі люди, цілителі, можна сказати. Вони мали велику духовну силу", – усі розмови із народною артисткою Ніною Матвієнко ведуть до Неділища.

У цьому невеликому селі на Житомирщині, у родині Митрофана та Антоніни, сімдесят років тому народилася співачка. Тато Ніни копав могили на цвинтарі через дорогу від хати, мати поралася по господарству й виховувала одинадцятьох дітей.

Антоніна Ільківна розповідала, що на канікулах малим не було коли гуляти – "треба було якусь копійчину заробити, і собі одітись".

"У колгоспі робиш, а получать нема що. То кожне собі ходило: те пасло свині, а те – худобу, те пасло телята", – казала вона.

Ніну Матвієнко змалечку привчали до праці, і хоч скаржитися вона не любить, не раз згадувала клятих свиней, яким носила важкі мішки із зіллям, вгрузаючи ногами у глевку землю.

"У дитинстві я була бита весь час... Доцею, синочками нас дуже рідко називали", – говорила співачка у старих інтерв'ю.

Тепер же додає, що не хоче поганих спогадів ні про любов батька випити, ні про його болючі покарання – мовляв, усіх дітей тоді так виховували.

"Дякую за це виховання. За цей батіг, він мені багато в чому допоміг у житті", – зізнається Ніна Митрофанівна.

Коли на душі ставало зовсім нестерпно, юна Ніна тікала на цвинтар, щоб побути на самоті й досхочу наспіватися. А ще вона мала звичку ходити між могилками й роздивлятися портрети небіжчиків – найбільший жаль викликали малюки і дівчата. Кожного з них щедро оплакувала. Щоб догукатися до бога у хвилини розпачу, Ніна часом вилізала на високе дерево і вигаданими заклинаннями просила забрати її до себе.

"Я фантазувала багато, мріяла. Не хотіла тут бути, хотіла в інший світ потрапити. Мені тут було тісно. Тоді не розуміла, що зі мною відбувається. А це була пам'ять минулого. З минулого життя", – розповідає народна артистка.

Співачка говорить, що в неї були видіння: княжа доба, стоять двоє чоловіків зі списками, в обладунках, і загороджують вхід до якихось воріт. *"Я весь час туди прошуся додому, а мене не пускають", – пригадує вона.*

Крім того, у пам'ять Ніни Матвієнко врізався спогад про шовкові шкарпетки і поясок. У класі десятому-одинадцятому вона намагалася знайти їх вдома, але мати запевняла, що таких речей ніколи не існувало.

"Я ще малою казала матері, що не хочу з нею жити, що хочу додому. Мама розуміла мене, знала, що у дітей є пам'ять", – промовляючи ці слова, Ніна Матвієнко уважно вдивляється в обличчя співрозмовників, ніби намагається розгледіти віру в їхніх очах.

Зі слів співачки, близькі сумніваються у княжому походженні родини. Однак сама вона досі пам'ятає підслухану в дитинстві розмову матері та бабусі Мотрі.

"Я не знайшла ніяких гербів, документів не знайшла. Мабуть, згоріли (під час пожежі у будинку приблизно у 1949-50 роках – ред.). Я почула, що мама сказала щось про якогось князя, мовляв, хто тепер може впізнати, зрозуміти, що ми з цього роду. Вони так журилися", – пригадує артистка.

"А тоді я підійшла і спитала: "Мамо, а ми що, з княжого роду?". І щойно я відкрила рота, мама закричала: "А Боже, а Боже, рота закрий, мовчи!". Дуже боялися репресій. І так все заглохло", – говорить вона.

Звертатися до архівів або шукати якісь інші підтвердження своїм здогадкам Ніна Матвієнко не намагалася.

"Я тоді трошки боялася. Ще й досі боюся щось шукати. Усіх наших київських родичів, княжий рід, вивезли до Сибіру. Мені не потрібні жодні папери – я дух відчуваю", – говорить вона.

Мама Антоніна Ільківна теж мовчала про таємниці жіночої лінії свого роду. Лише раз сказала доньці: *"Через 20 років після моєї*

смерті прийде жінка, яка скаже, що тобі робити".

Передбачення здійснилося. Приблизно тоді ж Ніна Матвієнко ствердилася у своїй духовній близькості з древньоруською княжною Предславою – донькою іскоростенського князя Микити Нестіча, у народі відомого як Ілля Муромець.

Кранівниця з харизмою

Творчі нахили майбутньої артистки почали проявлятися рано. Мама Антоніна Ільківна мала потужний голос, тато Митрофан Устимович теж умів і любив співати, тому не дивно, що третьокласниця Ніна й собі нишком виступала перед дзеркалом, вдягнувши все найкрасивіше, що знайшла в хаті.

"Пам'ятаю, мама з татом підкрадалися і підглядали, як я співаю, і то перший був мій стид. Ми скромні росли, своїх відвертостей ніколи не проявляли перед батьками", – розповідає видатна виконавиця.

Першим музичним захопленням дівчинки була Людмила Зікіна. Ніна Матвієнко зізнавалася, що від краси голосу цієї співачки могла заплакати, а її манеру у шкільні роки намагалася копіювати біля люстра.

Однак побут сім'ї Матвієнків був менш романтичним, ніж мрії співачки.

Інтернат здавався єдиною можливістю сільських дітлахів побачити щось цікавіше за колгосп.

Одну з дівчат, яка жила по сусідству, уже відправляли до виховного закладу. І коли вона приїхала

на канікули гарною, вгодованою, ще й у пальто, діти Митрофана Устимовича почали теж туди проситися.

"Мамо, мамо, здайте нас в інтернат, будь ласка", – вмовляли ми. Мама дивувалася, казала, що плакатимемо, а ми обіцяли, що не будемо, аби лише відпустили. Мама подумала, і наступного року віддала нас замузом в інтернати. Ми з задоволенням туди йшли", – розповідає Ніна Матвієнко.

До свого першого інтернату, у Потіївці, вона потрапила в 11 років разом із сестрою Валею. Але вже в дев'ятий клас пішла до школи-інтернату у Коростені. Співачка називає ті часи визначальними у формуванні своєї особистості і намагається берегти у пам'яті про них лише хороше.

Тріо "Золоті ключі"

"Ми там згуртовані були. Тепер я не можу одна десь їздити, хочу, щоб весь час хтось коло мене був", – говорить артистка.

Саме інтернатівські викладачі наштовхнули Ніну на думку про те, що їй варто пов'язати своє життя з музикою. У 1966 році за порадою вчительки Матвієнко записалася до вокальної студії хору імені Верьовки, а вже у 1968-му – стала його солісткою.

Щоправда, перш ніж потрапити до всесвітньо відомого колективу, дівчина рік відпрацювала кранівницею на коростенському заводі "Хіммаш".

"Вона була дуже мала і дуже худа, і коли вилазила на той кран, всі боялися", – розповідала сестра Валентина. – "Вона дуже голодувала там. По десять днів не їли: пили воду з цукром".

За переказом сестри, Ніні допоміг директор підприємства – коли дізнався про скрутне становище дівчини, взяв її під опіку.

Любов у великому місті

Переїзд до Києва став для співачки не лише кар'єрним поштовхом, а й змінив особисте життя. У столиці Матвієнко зустріла художника Петра Гончара – сина видатного митця Івана Гончара.

"Ми пішли на концерт молдавського ансамблю "Жок", нас там познайомили. Концерт не відбувся, й відповідно не було чого робити, тож ми пішли гуляти", – пригадував чоловік.

За сімейною легендою, коли Петро побачив Ніну на сцені під час різдвяного концерту у філармонії в 1968 році, вирішив, що співачка стане його дружиною. Проте артистка, не обділена увагою інших хлопців, приготувала для залицяльника випробовування – весілля пара відсвяткувала лише за три роки.

"Він біля Поштамту мене чекає, а я аж туди до Повітрофлотського мосту, в бік Жулян. І назад п'ять кругів, катаюся. А він стоїть мене чекає! Тоді мусила вийти. Перевіряла так цю любов", – сміючись зізнавалася співачка.

Ніна Матвієнко з чоловіком та донькою Тонею

За час роботи у хорі Верьовки Ніна Матвієнко тричі встигла стати матір'ю: поки діти були малі, їй доводилося відмовлятися від тривалих гастролей. *"На два дні борщу наварю, а на третій приїду", – казала вона.*

Сестра Валентина розповідала, що Ніна – єдина серед них, хто хотів повторити подвиг батьків і народити щонайменше одинадцятьох.

"Дітей вона дуже любить. Можє, не так багато уваги їм приділяла, бо на концерти їздила, виступала, і Петрусь їй помагав. Але дуже гарно їх виховувала – бути добрими, чуйними", – ділилася сестра.

Іван, Андрій та Антоніна піросли й пішли шляхами батьків. Хлопці стали іконописцями, а Тоня заявила про себе як про співачку, здобувши чимало прихильників після участі в шоу "Голос країни".

Ніна Матвієнко зізнається, що дуже переймається продовженням свого роду. На переконання співачки, аби діти успадкували таланти предків, їхні батьки мають одружуватися незайманими і бути представниками однієї народності. Велику надію артистка покладає на середнього сина Андрія. На відміну від Івана, який став ченцем, він ще може подарувати онуків.

Зі сцени – на кухню

Відпрацювавши 21 рік у хорі Верьовки, Ніна Матвієнко влаштувалася до ансамблю "Київська камерата".

"Там я ожила", – каже виконавиця. – "Це вже було те, що я вимріяла. Сольні концерти... Це набагато цікавіше, те, що я підсвідомо шукала. У хорі Верьовки було важко. Там я співала не у своєму діапазоні, мені було занадто низько, я дуже кашляла і від того хворіла".

За 42 роки на державній зарплаті озолотитися артистці не вдалося. Частина заробітку регулярно доводилося відкладати на сценічні костюми, інше йшло на сімейні потреби.

"У мене немає багатства, немає мільйона. Нічого не придбала. Діти мені кажуть: "От бачиш, Софія Ротару вже те й те сину зробила. Мамо, а що ви?", – ділиться вона.

Попри зіркову роботу хатніми справами Ніна Матвієнко займається сама. Це на сцені ти артист, підкреслює вона, а в житті – як усі: борщ готуєш, переш, дітей одягаєш, шиєш їм, йдеш до школи на батьківські збори.

"Бачте, у нас заведено: якщо ти вже співак, то мусиш присвятити своє життя саме цій темі. У мене трошки не вийшло. Я і домогосподарка, і хазяйка, і мама, сама варю дітям їсти. Це мене дуже відволікає", –

говорить вона. Розповідей про свої невдачі чи біди народна улюблениця уникає: "А навіщо це вам? Людям і так важко".

Довірити сокровенне може хіба особистому щоденнику. Часом із цього народжуються книжки. Писання допомагає жінці рятуватися від депресій і задовольняє потребу висловитися.

Щоправда, перечитуючи видане,

Ніна Матвієнко зізнається: зараз би такого не написала – занадто змінилася відтоді.

"Я це пережила, і не хочу туди вертатися. Дай Бог здоров'я моїм недобррозичливцям. Кожен із них у житті за все розрахувався. Я вирішила бути вищою за це, ніколи не цікавилася, хто з ким спав і де випив.

Я бігла додому, на радіо чи телебачення, займалася своїм життям. І заздрість бігла за мною", – каже вона і на прощання пропонує обійнятися.

*Автор: Олександра ГАЙВОРОНСЬКА
(джерело: сайт «Українська правда», 30 жовтня)*